

INFO

US\$AHAWAN

usahawan pemacu ekonomi mapan

ISSN 1823-6421

TERBITAN EDISI 26: JUL-OKT 2022

PENAUNG

DR ROSMAN MAHMOOD

CHIEF EDITOR / KETUA EDITOR

PUAN NIK FAZLIN HIRYATI NIK JAAFAR

MANAGING EDITOR / EDITOR URUSAN

CIK NOORMALINJASARI ALI

EDITOR

PUAN SUZILA SALLEH
PUAN NASIHA ABDULLAH
PUAN NORHAYATI HUSIN
PUAN ROSEZIAHAZNI ABD GHANI
PUAN 'ATIQA RASHIDAH ABU SAMAH
PUAN HASMIDA MOHD NOOR
PUAN RASLINA MOHAMED NOR
PUAN SITI FATIMAH MARDIAH HAMZAH
ENCIK WAN AHMAD KHUSAIRI WAN CHEK

DESIGNER / PEREKABENTUK

ENCIK ABDUL RANI JUSOH
PUAN NOOR HAFIZA MOHAMMED

Artikel

MS

Coret-coret Ketua Pengarang	1
Catatan Editor Urusan	2
Sikap antara Penentu Kejayaan Perniagaan	3-4
Teknologi Digital: Pemangkin Ekonomi Usahawan B40	5
Ancaman kepada Rekod Kewangan (Bahagian ke 9)	6
Aiskrim Malaysia Pelbagai Perisa, Pilihan Ramai	7
Program Memperkasa Ekonomi Komuniti Pulau Tuba, Langkawi, Kedah	8-9
Bencana Berganda dan Inflasi Dunia: Kesan ke atas Usahawan	10-11
Bermimpi untuk terus Terbang Tinggi	12-14
Usahawan Bayar Zakat, Lahir Lebih Ramai Usahawan	15-16
'Clitoria ternatea' Sumber Inspirasi Chef Safura Tawil	17
Ikon Usahawan Wanita Berjaya: Chef Ustazah	18
Customer Relationship Management: As Easy as ABC	19
Profil Jurang Usahawan Kecil Wanita dan Lelaki di Alor Gajah, Melaka	20
Duty of Care towards Visitors: What Kind of Precautions Should Be Taken by the Business Owner	21-23
'Foodtruck' Trend Terkini Usahawan Malaysia	24-25
Graduan dan Keusahawanan Digital: Satu Transformasi di Era Globalisasi	26
Customer Service and Service Quality and Its Connection to Entrepreneurs	27
Islamic Business Ethics and Social Entrepreneur (I)	28
Kelangsungan Hidup Pasca Pandemik: Pelajar dan Kerja Sambilan	29
Keselamatan dan Kesihatan Pekerja	30-31
Komunikasi melalui Jaringan Media Sosial dan Usahawan: Signifikan atau Tidak?	32-33
Employees' Performance and Working Environment and Its Connection to Entrepreneurs	34
Factors that Influenced Employees' Performance That Need to Be Known by the Business Owner	35-36
Kuasa Viral Penyelamat Industri Pelancongan	37-38
Nama Klasik vs Menu Barat	39-40
An Overview of Malaysia's E-Commerce Initiatives During and After COVID-19	41-42
Usahawan yang Berjaya di Jepun	42-43
Falsafah Kejayaan yang Dipegang Tadashi Yanai	44

Kuasa Viral Penyelamat Industri Pelancongan

Nur Aliah Mansor¹ dan Nur Farihin Abd Hadi Khan¹

¹Fakulti Hospitaliti, Pelancongan dan Kesejahteraan, UNIVERSITI MALAYSIA KELANTAN, Kota Bharu, Kelantan.

*Koresponden: aliah.m@umk.edu.my

Ciapan viral telah menaikkan nama Dabong sebagai salah satu destinasi pelancongan yang mula mendapat perhatian ramai. Penduduk Dabong dan pekan bersebelahan, Jelawang kini mula menjana pendapatan ekonomi melalui aktiviti dan perkhidmatan pelancongan. Mereka yang dahulunya bekerja kampung, kini beralih kepada pemilikan perniagaan produk dan perkhidmatan eko-pelancongan seperti pemandu pelancong tidak berlesan (dikenali sebagai 'grab guide' di Dabong), pemilikan dan pengoperasian inap desa tidak berdaftar, perkhidmatan restoran, dan penjualan cenderahati.

Namun masih banyak peluang untuk mempelbagaikan aktiviti keusahawanan pelancongan di Dabong yang kaya dengan tarikan alam semulajadi. Sebagai contoh, terdapat potensi untuk memajukan usahawan makanan tradisional kraf, usahawan tempat peranginan (resort) yang memperkenalkan khidmat penginapan seperti hotel inovatif, rumah tamu (guest house), ataupun asrama backpacker. Usahawan yang berpandangan jauh juga berkeupayaan menyediakan perkhidmatan tambahan bagi memenuhi keperluan pengurusan risiko di kalangan peserta aktiviti lasak, seperti penawaran insuran keselamatan dan kesihatan. Perkhidmatan seperti ini dapat menyokong pembangunan mampan Dabong sebagai sebuah destinasi eko-pelancongan dan aktiviti lasak.

Pemasaran viral dilihat sebagai penyelesaian bagi mempromosikan destinasi pelancongan luar bandar yang kurang mendapat liputan atau hebahan disebabkan oleh kekurangan sumber kewangan dan juga tenaga manusia. Kaedah ini bersesuaian dengan sikap pelancong masa kini yang menjadikan media sosial sebagai sumber maklumat utama dan faktor tarikan (pull factor) mereka dalam memilih sesebuah destinasi pelancongan.

Rujukan

[1] Kagan, J. (Mac 28, 2022). Viral marketing. Investopedia. Dipetik pada Jun 17, 2022, daripada <https://www.investopedia.com/terms/v/viral-marketing.asp#:~:text=Viral%20marketing%20is%20a%20sales,shares%2C%20likes%2C%20and%20forwards>

[2] Malaysian Communications and Multimedia Commission. (n.d.). Internet Users Survey. Dipetik pada Jun 17, 2022, daripada <https://www.mcmc.gov.my/en/resources/statistics/internet-users-survey>

[3] Fjelldal, I. K., Kralj, A., & Moyle, B. (2022). Profanity in viral tourism marketing: A conceptual model of destination image reinforcement. *Journal of Vacation Marketing*, 28(1), 52-63.

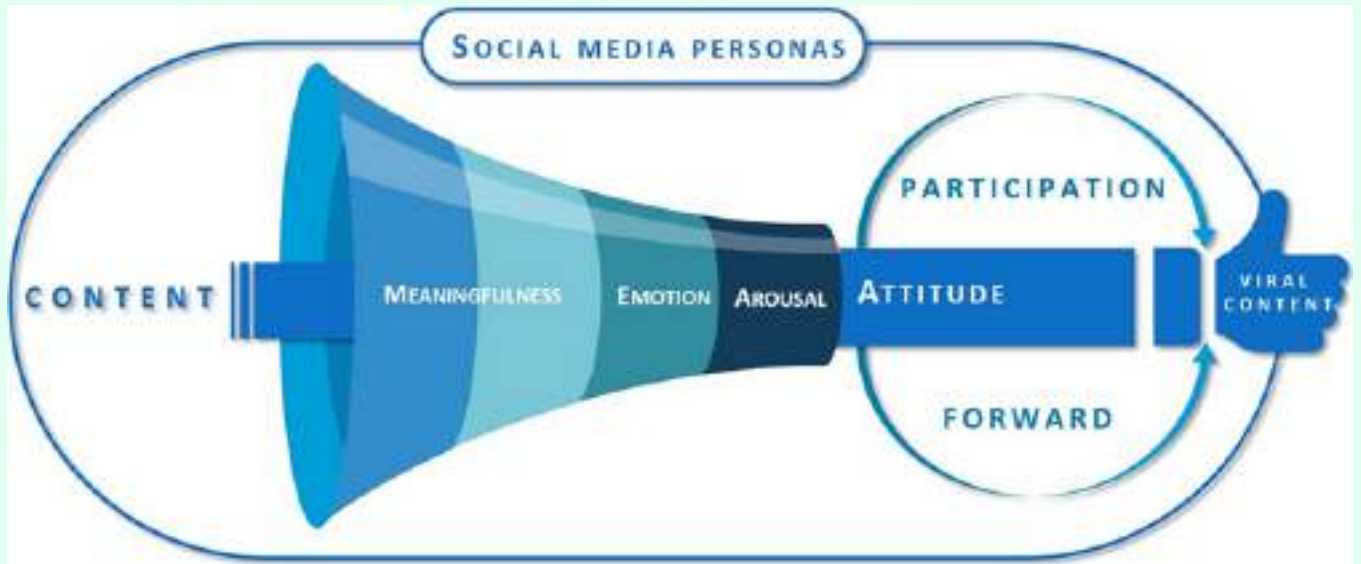
[4] Stackla. (2019). Influencing travel: How to turn lookers into bookers. <https://www.nosto.com/resources/ebook-influencing-travel-how-to-turn-lookers-into-bookers/>

Setiap carian internet kini pastinya dipadankan dengan perkataan viral seperti "kopi viral", "kedai viral" atau "TikTok viral". Viral ataupun tular merujuk kepada satu-satu maklumat atau berita yang tersebar dengan cepat dan meluas menerusi alam maya, daripada satu pengguna kepada pengguna yang lain [1]. Alasan utama bagi penggunaan internet di Malaysia adalah untuk tujuan aktiviti sosial [2]. Ia tidak mengejutkan jika kandungan (content) viral adalah kandungan yang dijana, dicari dan diikuti pengguna hampir sepanjang masa.

Kuasa viral media sosial kini menjadi faktor penting kejayaan sesebuah destinasi pelancongan [3]. 86 peratus daripada pengguna berminat untuk melancong ke sesebuah destinasi selepas melihat imej yang dikongsikan di media sosial samada media sosial keluarga, rakan atau rakan sebaya [4]. Dabong, sebuah pekan kecil di Hulu Kelantan adalah kes kejayaan destinasi pelancongan viral. Pada tahun 2020, kiriman (posting) mengenai pelancongan sehari (day trip) ke pekan Dabong dengan menaiki keretapi mula viral di kalangan pengguna media sosial dengan jolokan nama, Train to Dabong.

Sebelum Train to Dabong viral, pekan Dabong hanya dikenali sebagai lokasi pendakian lasak di Gunung Stong. Kini, tiket keretapi ke Dabong sering habis dijual terutamanya pada hujung minggu dan hasilnya, pekan kecil ini menerima ratusan pelancong dari dalam dan luar Kelantan, bukan sahaja untuk aktiviti pendakian, malah untuk pelbagai aktiviti rekreasi yang lain.

Proses komunikasi viral

Sumber: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.11.011>

Hidangan mee udang galah menjadi tarikan utama di Dabong dan kawasan sekitarnya hasil kuasa viral

Sumber: Penulis